

המתנחלים יודעים לעבוד. לא כן אושיהשלום. מדוע?

איפה היינו?

לכן חייבת תנועת השלום הישראלית להגיד קודם כל: זהו תיאור שיקרי. לא בנוסיות שפורעים עומדת מור לנו, ולא חברות מסיתים מתייצבת בהסגנה מול חילינו, אלא עם כבוש לוחם על חרותו.

הבה ייאמרו הדברים נגדו: האינתיפאדה היא המוצא האחרון של עם, אשר לפניו סגרו את כל שאר הרכים להגשמת מאוויו הלאומיים הצודקים. דרישת העם הפלסטיני לחרות לאומית, לעצמאות ולמדינה משלו היא דרישה צודקת, כשם שהותה צודקת דרישתנו שלנו לחרות לאומית, לעצמאות ולמדינה משלנו. לכן מילחמתנו באינתיפאדה היא מילחמה בלתי צודקת, ומי שכור פה מילחמה זו על צה"ל חוטא כלפי צה"ל, כלפי כולנו, כלפי מדינת ישראל.

אין פיתרון אלא הפיתרון שימסור לירי העם הפלסטיני את הגדה המערבית ורצועת עזה עד לקו הירוק, כדי שיקים בהן את מדינתו, תוך הסכם ושלום עימנו. הדבר לא יתכן, אלא במשאומתן ישיר בין ממשלת ישראל ואש"ף, שהוא הממשלה הפלסטינית. ייאמרו הדברים בלי גימגום. בלי חוכמות. בראש מורם. בסה מלא.

אינני טוען, חלילה, שאמירת הרברים האלה כשלעצמה תשנה בוללילה את המצב, ותביא את המונייבית ישראל להירד הורי חרטה ותשובה, כפי שקרה לבני נינווה אחרי נאום יונה הנביא. בוודאי שלא. אבל רק מי שמדבר כך מסר גל להעמיד חוון מול חוון. את החוון של ישראל הגדולה באיכות מול החוון של ישראל הדי גדולה בכיכובל בשטח. (עוד כמה עשרות קילומטרים, בעידן של טיי לים באולפטיים!)

החוון של ישראל החיה בשלום, המקדישה את משאביה הפנימיים העצומים לטיפוח תרבות וטכנולוגיה, סעד ורווחה, תחת לבזכו אותם על המצאת תצצית ושכירת עצמות הילדים בסבסה. ישראל שהיא חלק בלתי נפרד של המרחב הגיאוגרפי-פוליטי-כלכלי האדיר שבו היא שוכנת, תחת לשונור באמי ריקה ולחור על הפתחים באירופה. ישראל הבונה פרויקטים בסעודיה והסוחרת עם עיראק, המחלפת פרופטורים עם מארוקו ומשלחות תרבות עם אנדרבי.

אין זה חוון של אחרית הימים. זה יכול לקרות, זה צריך לקרות תוך עשר שנים, תוך חמש. וכינתיים זה יכול לדבר אל ליבו של ילידי מארוקו בכארשבע ולהלהיב את יוצאי עיראק במעלות.

כאשר המונים יעלו על ירושלים כדי לתבוע מהממשלה מדיניות אחרת, כאי שרקקע תבעד מחתת לרגליהם של מזכירי הליכוד בעיירות הפיתוח, כאשר ראשי המעי רך יקבלו איתותים מהשטח שנמאס לעיבור לשמוע מפי יצחק רבין שארטרטו נגמרת האינתיפאדה — רק אז ייווצר המצב שעליו יגידו ההיסטוריונים:

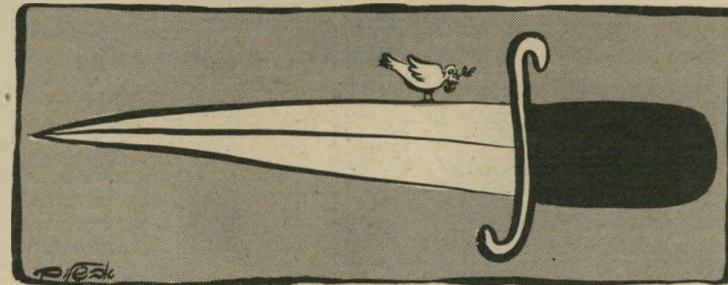
בשעת הסארגית ביותר של מדינת יש ראל קמה כה תנועת שלום יעילה. היא עצרה את ההידרדרות בעוד מועד והעלתה את המדינה על דרך המלך. וכאשר ישאלו אותנו, איפה היי תם? נוכל לקום ולומר בגאווה: "היינו שם!"

טו, המצטמק והולך מבחינה דמור גראסית. הדבר משרה עליהם אזורי רתנכאים, המתבטאת בפסימיות אופנתית של ערביסוף-העולם.

יוהי אחת הסיבות, סיבה חשובה. אך יתכן כי סיבה זו עצמה אינה אלא תוצאה של סיבה עמוקה יותר.

לכוחות השלום הישראליים אין דגלים, אין כמלים, אין שירים מלהיביים, מפני שמהוה סגום בתפיסה היסודית של רובם.

כשיא מילחמת ויאטנאם השתפתת בהפיגה המפורסמת של חצי מיליון אמריקאים, שעלו על הפנטגון. נדהמתי לראות שקבוצות

רבות בהפגנה נשאו דגלים של הוויאטקונג. באותה שעה עמדו מאות אלפי מגויסים אמריקאיים במילחמה נואשת עם הוויאטקונג ונהרגו בהמוניהם בג'ונגלים. אך כוחות השלום לא נרתעו מלהניף את דיגלי האוייב.

מישלחות שלהם נחתו בהאנוי, בירת האוייב, ונועדו עם מנהיגים שם, כעצם הדקות שבהן הפציצו את העיר מפציצי חיל-האוויר האמריקאי. זאת היתה אמירה: האוייב צודק. האם יעלה על הדעת שבהפגנת "שלום עכשיו" וינמו דגלים פלסטיניים? הרי ראשי תנועה זו היו מתעלפים בו במקום!

האם יעלה על הדעת שמהיגיי שלום עכשווי רובו כוחות-השלום האחרים, ינחתו מחר בתנוים, כדי להיוועד עם יאסר רעפאת? עד כה עשו זאת רק שלושה אנשים, המוח רמים מאו עליידי כל שאר כוחות-השלום. כאן קבור הבלב. משהו אינו כשיר.

כדי להקים כוח פוליטי אמיתי, צריכים להגיד את האמת.

מי שמתחכם, מי שמטכס טכסיסים, מי שדבר טחורסחור, מי שמגמגם, מי שפזול לכל הצדדים כדי להיות כסדר עם קונסנווס" מרומה — מי שנוהג כך, אינו יכול לרכוש את לב המוונים. אין מלהיבים המונים להילחם למען מטרה מטושטשת. הציבור הגדול חש היטב אם אומרים לו את האמת, כל האמת, רק את האמת, או שמנסים לזבל לו את הדשבל.

כל עוד מאמין הציבור כי מילחמתו היא כנופיה של "מסיתים", "פורעים", שונאי ישראל המבקשים את נפשנו והוומים להרוס את מדינתנו, לא תעזור שום מחאה. קשה לרחם על מחכל-פרוער-רצחני-מסית, גם כאשר מתעללים בו.

כימים הראשונים של האינתיפאדה, היה נרמה כאילו הועזע עומד להוליד בישראל תנועה ציבורית גדולה.

היו התחלות מבטיחות. כאשר אליליהומר של הדור הצעיר הופיעו ביחד על בימה וסיכי נו את הקאריירה המיקצועית שלהם, נרמה היה שהנה נפתחים שעריישיים.

אם אכן נפתחו, הרי שנסגרו במהרה.

עוצמת הפעולה — וגם עוצמת המחאה — לא גדלה, ואולי אף פחתה, בשעה שמרד הוועה כשטחים הכבושים עולה מחודש לחודש.

הנה נגיד לעצמנו את האמת: אין כל פרופורציה בין מאות ההרוגים (רבים מהם ילדים וילדות), רבבות העצורים, רבבות הפצוי

עים, הפוגרומים של המתנחלים, מעשייהלי נ"ל, סיפורייהוועה רוגמת זה המתואר בפסק" הדין של חילי-גיבעתי כנורמה מקובלת — ובין הפעולה הנגדית ברעת-הקהל הישראלי.

ואם נכון הדבר כי במצב כזה לא נבחר עם על פי עוצמת הדיכוי, אלא על פי עוצמת ההתנגדות לדיכוי — לעשיישראל יינתנו ציונים נמוכים מאודי-מאוד. ולא נעסוק כאן בהשווי אות.

העובדות ידועות לכל מי שרוצה לר אותן, ואיני מחדש כאן דבר. השאלה היא: מדוע?

מדוע לא קמה תנועת-השלום של ממש? מדוע לא הצליחו כוחותיה מחאה הקיימים להקים תנועה פוליטית גדולה, יעילה?

על סיבה אחת כתבתי לאיחאת. היא נוגעת למיקומם של רוב כוחות-השלום במפת הבקע הלאומי-דתית-עדתית-מעמדי החוצה את מדינת ישראל.

כמעט כל כוחות-השלום שייכים לגדה המערבית-אשכנזית-חילונית-אמירה של הדי בקע. אין הם מצליחים לדבר אל ליבם של בני הגדה השניה של בקע זה, הגדה המזרחית-דתית-עניה.

זה מתבטא בסינון הדברים, בחי תוך-הדיבור, בסמלים, בדגלים, בני מנגינות.

כאשר קמו קבוצות קטנות של אינטלקטואלים מזרחיים והרימו דיגלי-שלום, היה נרמה כי הנה נשבר מחטום היסטורי. תיקוה זו לא התממשה. קבוצות אלה נהגו באומק-לב רב כאשר יצאו להיפגש עם נציגי-אש"ף בחו"ל, אך הן לא העזו לחזור לעיירותיה פיתוח, כדי לרכוש שם נפשות לאמונתם. והרי שם החזית הקובעת.

כמעט כל כוחות-השלום חיים בגי

כאשר יבואו ההיסטוריונים לתאר את התקופה הנוכחית — תקופת האינתיפאדה — הם ייתקלו בתעלומה.

הם ישאלו, יחקרו, יתמהו: היכן היתה תנועת-השלום הישראלית? אין צורך להתמין להיסטוריונים. אותה תעלומה עומדת לפנינו כבר בשעה זו, כעיצור מם של המאורעות.

יש קבוצות-מחאה. יש פעולות-מחאה.

הרבה הרבה קבוצות. ובכל קבוצה, קומץ של אנשים נהדרים. אני שיים ונשים המוכנים לעשות ימים כי לילות כדי להביע את הזעזע שלהם מול מני הזוערות הנעשות בשמנו.

יש רופאים, פסיכולוגים, פרקליטים, אמי גים ורכים אחרים המכיעים את מחאתם בתחום מיקצועם.

יש מכוני-מחקר המרווחים על האירועים, ומוסדות-שלום המארגנים עליהם סימפוסיר גים.

יש תנועת שלום עכשווי. המארגנת אחת לכמה חודשים פעולה גדולה, כתיאום עם צה"ל, תוך שימוש כהרבה מונחים צבאיים כמו "צירים", "רכבים" ו"נגפים".

יש סרבנייה-השרות-בשטחים, אנשים אמיי ציים המביאים קורבן אישי גדול, יש מפגינים המוכנים ללכת לכלא.

יש הרבה אלפים אנשים טובים, חיילים ואזרחים, המביעים איש-איש במקומו מחאה, והעושים איש-איש במקומו כמיטב יכולתו כדי למנוע דברים גרועים עוד יותר.

כל זה ישנו. ולכל אחד מהאנשים היקרים האלה תצדיע ההיסטוריה העברית כבוא העת, כפי שאנתנו מצדיעים להם כיום.

יש מחאה. מחאה רבה. אבל תנרי עת-שלום איננה.

תנועת-מחאה היא תנועת-מחאה. לא פחות, אבל גם לא יותר.

מחאה אומרת: אני מתנגד. אני שולל. אני מתקומם נגד זה בכל גימי נפשי.

מחאה היא פעולה מוסרית, אישית וקבוצית תית.

אבל מחאה כשלעצמה אינה משינה את המציאות.

את המציאות הפוליטית משנים עליידי אמצעים פוליטיים. עליידי יצירת כוחות והתמודדות עם כוחות. עליידי פעולה שמטיר תה היא לשנות את מדיניות הממשלה, או את הממשלה עצמה. כך עושים המתנחלים.

זהו הבל המהותי בין תנועת-מחאה ותנועת-שלום.

כדי להביע מחאה, די באיש אחד, או בכבו צה מזומצמט.

כדי לשנות את המציאות הפוליטית, יש צורך בתנועת-המונים, די רוכשת נפשות במאמץ שיטתי, די מארגנת ציבורים גדולים, יום-יום די שעה-שעה, לפעולה גדולה ומתמשכת.

תנועה כזאת לא קמה בארץ כ"ד חודשי האינתיפאדה.

כתוצאה מכך נוצר סער גדול והולך בין האירועים בשטח ובין התגובה עליהם בישראל.